Osnovna škola	Klinča Sela
Nastavni predmet	Katolički vjeronauk
Vjeroučitelj	Josip Kunac, *prof.*
Razredni odjel	7.
Redni broj pripreme	20.
Nastavna cjelina / tema	II. PUT KOJI VODI U ŽIVOT
Nastavna jedinica / podtema	9. Vječni život

Odgojno-obrazovni ishodi učenja:

OŠ KV B.7.2. Učenik analizira svakodnevne činjenice i iskustva patnje i smrti u svjetlu Isusova nauka i vjere Crkve o vječnome životu.

OŠ KV B.7.2. Učenik analizira biblijske slike i usporedbe o životu nakon smrti u Novome zavjetu.

OŠ KV B.7.2. Učenik analizira kako se vjera u vječni život odražava na život vjernika.

Ključni pojmovi	vječni život; putujuća, trpeća i proslavljena Crkva; raj; čistilište; pakao; sloboda; obraćenje; molitva za pokojne
Središnje / problemsko pitanje	Kako nada u vječni život mijenja naše postupanje prema drugima danas?
Oblici rada	frontalni rad, individualni rad, rad u paru, rad u skupinama
Nastavne metode	promatranje ilustracije, uspoređivanje pojmova, analiza biblijskih tekstova, ispravljanje tvrdnji, obrazlaganje odluka, povezivanje vjere i života
Nastavna sredstva i pomagala	udžbenik Neka je Bog prvi, str. 32–34; RB, str. 32–33; Biblija, bilježnica, radni predlošci, ploča ili projektor; izborni digitalni sadržaji
Međupredmetne teme	uku A.3.4. Učenik kritički promišlja i vrednuje ideje uz podršku učitelja. uku B.3.4. Učenik samovrednuje proces učenja i svoje rezultate, procjenjuje ostvareni napredak te na temelju toga planira buduće učenje.
Korelacija	Hrvatski jezik: OŠ HJ A.7.2. – izdvajanje bitnoga i sažimanje; OŠ HJ C.7.2. – povezivanje teksta i života.

Vrednovanje:

Vrednovanje za učenje: vjeroučitelj će pratiti razlikovanje triju vidova zajedništva Crkve, raja, čistilišta i pakla, tumačenje biblijskih slika te povezivanje nade s djelima ljubavi; učenici će razumijevanje pokazati usporedbom pojmova i završnom primjenom Mt 25,41–46.

Vrednovanje kao učenje: učenici će procijeniti razumijevanje pojmova i svoju sposobnost primjene u ponuđenim situacijama.

Vrednovanje naučenoga: formalno brojčano ocjenjivanje nije predviđeno.

TIJEK NASTAVNOGA SATA

I. UVODNI DIO – PITAJ (8 min)

Uvodna molitva:

Oče naš…

ili:

Bože života, ti nas poznaješ i ljubiš. Učvrsti našu nadu u zajedništvo s tobom i otvori nam oči za ljude koje svakodnevno susrećemo. Nauči nas primati tvoje milosrđe i darivati ljubav. Amen.

Alternativa: „U domu Oca mojega ima mnogo stanova.“ (Iv 14,2.) Učenici će u kratkoj tišini razmišljati o pripadanju i prihvaćenosti te u sebi zahvaliti za osobu uz koju se osjećaju dobrodošlo.

Povezivanje s prethodnim satom / pregled domaće zadaće:

Učenici će vjeroučitelju dati na uvid domaću zadaću s prethodnoga susreta:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 31.

Ili:

Učenici će u bilježnici dovršiti rečenicu „Vrijeme koje imamo možemo darovati tako da…“ i navesti dva konkretna dobra djela primjerena svojoj dobi. U završnoj će rečenici objasniti kako nada u uskrsnuće potiče odgovoran život.

Razgovor

- Kako biste povezali nadu u uskrsnuće i vrijednost vremena koje imamo? (Nada potiče da sadašnje vrijeme darujemo ljubavi, pomirenju i brizi za druge; ne umanjuje vrijednost zemaljskoga života.)

Motivacija:

Učenici će promatrati ilustraciju na str. 32: tamni i svijetli krajolik, ponor i križ kao most. Odvojit će ono što vide od mogućega prenesenog značenja. Neće nagađati gdje se nalaze pojedine pokojne osobe niti će morati iznositi osobna iskustva gubitka.

Ilustracija križa kao mosta; udžbenik Neka je Bog prvi, str. 32.

Razgovor

- Što vidite na lijevoj, a što na desnoj strani ilustracije? (Lijevo tamu i suho drveće; desno svjetlo, zelenilo i drvo. Između je ponor preko kojega je križ prikazan kao most.)
- Kako biste protumačili križ kao most? (Upućuje na Krista, njegovu smrt i uskrsnuće kao temelj nade u život s Bogom. Ilustracija je simbolična; ne prikazuje doslovan zemljovid zagrobnoga života.)

Početni stav: Učenici će uz tvrdnju „Ako vjerujemo u vječni život, manje je važno što činimo danas.“ odabrati slažu li se, nisu sigurni ili se ne slažu i zapisati jedan razlog. Na kraju sata vratit će se svojemu izboru. Početni stav neće se ocjenjivati.

Moguće rješenje: Očekuje se postupno prepoznavanje da vjera u vječni život pojačava odgovornost za sadašnji život. Nije razlog za zanemarivanje potreba drugih.

„Ako vjerujemo u vječni život, manje je važno što činimo danas.“

slažemo se – nismo sigurni – ne slažemo se. Obrazložiti.

Najava teme i središnjega pitanja:

Učenici će zapisati naslov „Vječni život“. Istražit će kako Crkva govori o zajedništvu s Bogom nakon smrti i zašto ta nada ima veze s ljubavlju koju danas pokazuju.

Kako nada u vječni život mijenja naše postupanje prema drugima danas?

II. SREDIŠNJI DIO – ISTRAŽI I PROSUDI (28 min)

Napomena o izboru aktivnosti: Aktivnosti su prijedlozi i mogućnosti izbora. Nije predviđeno sve provesti u jednom satu. Vjeroučitelj će birati prema ishodima, vremenu, osobitostima razreda, opremi i potrebama učenika. Preporučeni odabir nalazi se pri kraju pripreme.

Aktivnost 1: Obrada glavnog teksta *(rad u paru – usporedba odlomaka, 10 minuta)*

Rad u paru. Učenici će pročitati uvodni tekst „Vječni život“na str. 32 te odlomke „Raj – ispunjenje svih naših čežnji“, „Čišćenje izabranih“ i „Pakao je stvaran“ na str. 33–34. U uvodu će pronaći tko pripada putujućoj, trpećoj i proslavljenoj Crkvi. U sljedećim će odlomcima razlikovati puninu zajedništva, čišćenje spašenih i konačnu odijeljenost od Boga. Usmeno će povezati ljubav i slobodu s navodom sv. Augustina. Posljednje dvije minute posvetit će shemi i ključnim naglascima. Bilježit će u bilježnicu, bez pisanja po udžbeniku. Učenici će se usredotočiti na pitanje smisla života.

Moguće rješenje: Putujuća Crkva: vjernici na zemlji; trpeća: duše u čistilištu; proslavljena: blaženici u raju. Raj je puno i trajno zajedništvo s Bogom; čistilište konačno čišćenje onih koji su umrli u Božjoj milosti i sigurni su za svoje spasenje; pakao konačna odijeljenost od Boga zbog slobodnoga ustrajanja u smrtnome grijehu bez obraćenja. Božja milost prethodi našemu odgovoru; spasenje nije ljudsko samospašavanje. Ljubav, dobrota i opraštanje već sada daju predokus budućega zajedništva.

PITANJA MLADIH

Globalna statistika pokazuje da se u svakoj sekundi dogodi 1,78 smrti. Ne razumijem zašto smo se rodili kada ionako moramo umrijeti? Mislim da ću se držati one: jednom se živi!

Zar ti ne želiš živjeti vječno?

Dijalog iz udžbenika Neka je Bog prvi, str. 32.

ŽIVOT S KRISTOM

Ako ste suuskrsli s Kristom, tražite što je gore, gdje Krist sjedi zdesna Bogu! Za onim gore težite, ne za zemaljskim! Ta umrijeste i život je vaš skriven s Kristom u Bogu! Kad se pojavi Krist, život vaš, tada ćete se i vi s njime pojaviti u slavi.

Kol 3,1–4; udžbenik, str. 32.

SLOBODAN ODGOVOR

Ako te je Bog stvorio bez tebe, bez tebe te neće spasiti.

sv. Augustin; udžbenik, str. 32.

Radni predložak:

Pročitati odlomke na str. 32–34. Objasniti komu pripadaju tri naziva Crkve, a zatim usporediti raj, čistilište i pakao. Koji pojam označava čišćenje onih koji su spašeni?

POJAM	OBJAŠNJENJE
Putujuća / trpeća / proslavljena Crkva	_____ _____
Raj	_____
Čistilište	_____
Pakao	_____

Ili: klasična obrada *(individualni rad i zajednički razgovor, 10 minuta)*

a) Učenici će pročitati tekst „Vječni život“, udžbenik, str. 32–34, po odlomcima. Nakon svakoga odlomka vjeroučitelj će voditi razgovor. Učenici će ključne riječi zapisati u bilježnicu.

Razgovor

- U komu tekst na str. 32 pronalazi odgovor na pitanja o smrti i vječnom životu? (U Isusu Kristu, njegovoj smrti i uskrsnuću. Kol 3,1–4 poziva vjernike da svoj život usmjeravaju prema Kristu.)
- Kako biste protumačili Pavlov poziv da težimo „za onim gore“? (Život trebamo usmjeravati prema Kristu i onomu što je u skladu s njegovom ljubavlju; nije riječ o zanemarivanju ljudi i obveza na zemlji.)
- Koga biste svrstali u putujuću, trpeću i proslavljenu Crkvu? (Vjernike na zemlji; duše u čistilištu; blaženike u raju. To su tri vida jednoga zajedništva Crkve.)
- Kako biste objasnili navod sv. Augustina da nas Bog neće spasiti bez nas? (Bog prvi daje milost i poziva na spasenje, a čovjek je pozvan slobodno prihvatiti njegovu ljubav; ne spašava se vlastitom snagom.)
- Zašto raj na str. 33 nazivaju ispunjenjem svih naših čežnji? (Zato što je život s Kristom punina ljubavi i zajedništva koja nadilazi naše predodžbe. Na to upućuje 1 Kor 2,9.)

- Kako biste prema tekstu već sada doživjeli predokus neba? (Dobrotom, opraštanjem te ljubavlju prema Bogu i bližnjemu; mir i radost tih odnosa nagovještavaju buduću puninu.)
- Po čemu razlikujete čistilište od pakla? (Oni u čistilištu umrli su u Božjoj milosti i sigurni su za svoje spasenje; čiste se za nebo. Pakao je konačna odijeljenost od Boga, a ne privremeno čišćenje.)
- Kako biste povezali spomen 2 Mak 12,40–45 s kršćanskom molitvom za pokojne? (Tekst upućuje na molitvu za umrle; kršćani ih povjeravaju Božjem milosrđu, mole za njih i prikazuju misnu žrtvu.)
- Kako razlikujete oproštenje grijeha od čišćenja njegovih posljedica? (U sakramentu pomirenja Bog oprašta raskajane grijehe, ali osoba još može trebati duhovno ozdravljenje i čišćenje. Od zajedništva s Bogom odvaja smrtni grijeh bez obraćenja, a ne svaki laki grijeh.)
- Kako biste protumačili biblijske slike vatre, plača i škrguta zubi na str. 34? (Izražavaju ozbiljnost konačne odijeljenosti od Boga; nisu zemljopisni ni fizikalni opis mjesta. Bog nikoga ne predodređuje za pakao.)
- Koje propuste u ljubavi prepoznajete u Mt 25,41–46 na str. 34? (Uskraćivanje hrane, pića, primanja i odjeće te neposjećivanje bolesnih i utamničenih. Krist povezuje odnos prema najmanjima s odnosom prema sebi.)
- Biste li raj ograničili na službeno proglašene svece? (Ne. Svi u raju sveti su, ali nisu svi poimence proglašeni svetima. Kršćanska nada obuhvaća sve spašene.)

b) Učenici će pogledati videozapis “Bogataš i Lazar”; 4:48; Izvor: Josip Kunac; YouTube

Shematski prikaz i ključni naglasci:

Bog nas poziva na obraćenje i život s njime.

Ključni naglasci: Crkva povezuje vjernike na zemlji, duše u čistilištu i blaženike u raju. Krist otvara nebo: raj je puno zajedništvo s Bogom, čistilište čišćenje spašenih, a pakao konačna odijeljenost. Božja ljubav traži slobodan odgovor: obraćenje, molitvu za pokojne i djelatnu brigu za bližnje.

Aktivnost 2: Bogataš i Lazar *(rad u skupinama – analiza prispodobe, 6 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će pogledati ili pročitati sažetak prispodobe (videozapis u Aktivnosti 1!) i povezati bogatašev propust s Isusovim riječima o najmanjima u Mt 25,41–46 na str. 34. Izdvojit će jednu zajedničku poruku i konkretan odgovor na Lazarovu potrebu. Razlikovat će poruku biblijskih slika od doslovnoga opisa života nakon smrti.

Moguće rješenje: Bogataš zanemaruje Lazara pred svojim vratima; u Mt 25 osuđeni su propusti ljubavi prema gladnima, žednima, strancima i drugima u potrebi. Zajednička je poruka da odnos prema Bogu uključuje djelatnu ljubav prema bližnjemu. Lazaru su potrebni hrana, skrb i blizina. Samo bogatstvo nije osuda niti je siromaštvo automatsko jamstvo spasenja.

BOGATAŠ I LAZAR

Bogataš je živio u raskoši, a pred njegovim vratima ležao je siromašan i bolestan Lazar. Nakon smrti Lazar je primljen u Abrahamovo krilo, dok je bogataš u mukama. Bogataš želi upozoriti braću. Abraham upućuje na Mojsija i proroke: Božju riječ trebaju poslušati već sada.

Autorski sažetak prispodobe iz Lk 16,19–31.

Radni predložak:

Usporediti sažetak prispodobe i Mt 25,41–46 na str. 34. Što bogataš propušta učiniti? Koje slične propuste Isus navodi? Napisati zajedničku poruku i primjer pomoći.

PROPUST U LJUBAVI	DRUKČIJI POSTUPAK
Prema Lazaru	_____
Prema najmanjima (Mt 25)	_____

Aktivnost 3: Razlikovanje pojmova *(rad u paru – ispravljanje tvrdnji, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će pronaći pogrešku u svakoj tvrdnji i usmeno oblikovati ispravak. Jedan će član para iznijeti ispravak, a drugi obrazloženje. Svoje će odgovore provjeriti prema glavnome sažetku.

Moguće rješenje: A: čistilište je čišćenje spašenih prije punine nebeskoga zajedništva, a ne privremeni pakao. B: u raju su svi spašeni, ne samo kanonizirane osobe. C: Bog nikoga ne predodređuje za pakao; želi spasenje, poštujući ljudsku slobodu.

Ispraviti sve tri tvrdnje i obrazložiti:

A Čistilište je privremeni pakao.

B U raju su samo službeno proglašeni sveci.

C Bog neke ljude unaprijed određuje za pakao.

Aktivnost 4: Molitva za pokojne *(individualni rad – povezivanje i objašnjavanje, 4 minute)*

Individualni rad. Učenici će u odlomku „Čišćenje izabranih“, str. 33, pronaći što kršćani čine za pokojne. Povezat će molitvu i misnu žrtvu s vjerom u zajedništvo putujuće i trpeće Crkve. Razlikovat će dar ljubavi od kupovanja spasenja. Usporedit će misli sv. Tome Akvinskoga i sv. Katarine Genovske te razlikovati doslovan govor o novcu od slikovitoga poziva na obraćenje.

Moguće rješenje: Vjernici na zemlji mole za pokojne i za njih prikazuju misnu žrtvu, izražavajući zajedništvo Crkve i pouzdanje u Božje milosrđe. Spasenje se ne kupuje; broj molitava nije mjera trajanja čistilišta. Primjer prošnje: „Bože, primi naše pokojne u puninu svoje ljubavi.“ Izraz o dukatima slikovito potiče na pravodobno obraćenje; ne govori da se Božje oproštenje ili raj kupuju novcem.

MOLITVE ZA POKOJNE

Od svih molitava koje se Bogu najviše sviđaju jesu molitve za pokojne, jer u sebi uključuju duhovna i tjelesna djela milosrđa.

sv. Toma Akvinski; udžbenik, str. 32.

OBRAĆENJE DANAS

Tko okaje svoje grijehe u ovom životu, taj s malo para plaća tisuće dukata, a tko odgađa plaćanje za vječni život, taj tisućama dukata podmiruje malo sitniša.

sv. Katarina Genovska; udžbenik, str. 33.

Odabrati i objasniti smisao molitve za pokojne:

A Kupujemo im mjesto u raju.

B Povjeravamo ih Božjem milosrđu.

C Određujemo koliko traje njihovo čišćenje.

Napisati jednu kratku prošnju za sve pokojne.

Kako biste objasnili sliku dukata bez zaključka da se spasenje kupuje?

Aktivnost 5: Teološko sidro *(zajednički rad – dar i odgovornost, 4 minute)*

Zajednički rad. Učenici će povezati dvije tvrdnje: spasenje je Božji dar i ljudski izbori imaju posljedice. U navodu iz Mt 25 prepoznat će propuste ljubavi prema najmanjima i objasniti zašto djela nisu kupovanje raja, ali nisu ni nevažna. Vratit će se početnomu stavu.

Moguće rješenje: Bog prvi ljubi i daruje spasenje; čovjek je pozvan slobodno odgovoriti vjerom, obraćenjem i ljubavlju. Dobra djela izraz su živoga odnosa s Bogom, a ne plaćanje ulaznice za raj. Nada u vječni život potiče odgovornost prema drugima.

PREMA NAJMANJIMA

Zatim će reći i onima slijeva: »Odlazite od mene, prokleti, u oganj vječni, pripravljen đavlu i anđelima njegovim! Jer ogladnjeh i ne dadoste mi jesti; ožednjeh i ne dadoste mi piti; stranac bijah i ne primiste me; gol i ne zaogrnuste me; bolestan i u tamnici i ne pohodiste me!«

Tada će mu i oni odgovoriti: »Gospodine, a kada te to vidjesmo gladna, ili žedna, ili stranca, ili gola, ili bolesna, ili u tamnici, i ne poslužismo te?« Tada će im on odgovoriti: »Zaista, kažem vam, što god ne učiniste jednomu od ovih najmanjih, ni meni ne učiniste.«

Mt 25,41–46; odabrani tekst prema udžbeniku, str. 34.

Teološko sidro: Krist nam smrću i uskrsnućem otvara zajedništvo s Bogom. Vjernici na zemlji, duše u čistilištu i blaženici u nebu povezani su u jednoj Crkvi. Čistilište znači konačno čišćenje spašenih, a pakao konačnu odijeljenost od Boga; nisu isto. Svaki grijeh ranjava čovjeka, ali smrtni grijeh bez obraćenja odvaja od zajedništva s Bogom. Božja milost omogućuje naš slobodan odgovor, a ljubav prema Kristu očituje se i u djelima za najmanje. Usp. Kol 3,1–4; Mt 25,41–46; KKC 1023–1037.

U navodu Mt 25 pronaći dva propusta ljubavi.

Povezati: „Spasenje je Božji dar“ i „Naši izbori imaju posljedice“. Zašto je današnje djelovanje važno?

Aktivnost 6: Od ravnodušnosti do pomoći *(rad u paru – prosudba postupaka, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će razmotriti situaciju i usporediti tri ponuđena postupka prema potrebama osobe. Odabrat će odgovoran postupak, dopuniti ga konkretnim korakom i povezati s prispodobom.

Moguće rješenje: C najbolje otvara stvarnu pomoć: najprije diskretno pitati osobu što joj treba te uključiti odgovornu odraslu osobu. A zanemaruje potrebu, a B izlaže tuđu nevolju bez pristanka. Poveznica s prispodobom jest prepoznati osobu koja nam je blizu i djelovati.

Primjećujete da vršnjaci danima dolaze bez užine. Što biste učinili?

A Zaključili da to nije vaša briga.

B Objavili njihova imena i fotografije radi pomoći.

C Diskretno ponudili pomoć i razgovarali s razrednikom.

Odabrati, obrazložiti i navesti prvi korak.

Aktivnost 7: Riječi nade *(rad u paru – sastavljanje odgovora, 5 minuta)*

Rad u paru. Učenici će sastaviti obziran odgovor na zamišljeno pitanje o pokojniku: „Možete li sigurno reći gdje je sada moj pokojni susjed?“. U odgovoru će povezati nadu, povjerenje Bogu i granice vlastitoga znanja. Osobna iskustva neće morati iznositi. Misao bl. Alojzija Stepinca protumačit će kao poziv na odgovoran život, a ne kao dopuštenje da presuđuju o tuđoj vječnoj sudbini.

Moguće rješenje: „Ne možemo sami presuditi o nečijoj vječnoj sudbini. Vjerujemo u Božju ljubav i milosrđe te možemo moliti za pokojne. Tu smo ako želite razgovarati.“ Neće proglašavati određenu osobu osuđenom niti nuditi lažnu sigurnost na temelju dojma. Navod upozorava na važnost života u Božjoj ljubavi; ne daje nam znanje o sudbini susjeda.

VRIJEDNOST ŽIVOTA

Imamo samo jednu dušu, ako smo nju izgubili sve smo izgubili, ako nju spasimo, sve je spašeno.

bl. Alojzije Stepinac; udžbenik, str. 34.

Netko vas pita: „Možete li sigurno reći gdje je sada moj pokojni susjed?“

Sastaviti tri obzirne rečenice: što ne znamo, čemu se nadamo i što možemo učiniti.

Kako biste Stepinčev navod primijenili na vlastitu odgovornost, bez osuđivanja drugih?

Aktivnost 8: Učimo iz umjetnosti *(zajednički rad – promatranje i tumačenje, 6 minuta)*

Zajednički rad. Učenici će promatrati Dürerovo djelo na str. 34. Prepoznat će središnji prikaz Presvetoga Trojstva i mnoštvo okupljeno oko njega. Usporedit će vidljive detalje s pojmom proslavljene Crkve i razlikovati umjetnički govor od doslovnoga prikaza neba.

Moguće rješenje: U središtu su Otac koji drži raspetoga Sina i golubica Duha Svetoga. Okupljeno mnoštvo prikazuje zajedništvo koje se klanja Bogu. Riječ je o umjetničkom izrazu vjere u nebesko zajedništvo, a ne fotografiji zagrobnoga svijeta. U raju su svi spašeni, ne samo osobe koje je Crkva poimence proglasila svetima. Riječi o vezivanju i odrješivanju nisu prečac za prosuđivanje vječne sudbine pojedinaca.

Informativno o umjetniku:

Albrecht Dürer (1471.–1528.) bio je njemački umjetnik, rođen i preminuo u Nürnbergu. Ovu je oltarnu sliku izradio za kapelu dobrotvorne ustanove koja je skrbila za dvanaest starih obrtnika. Djelo se čuva u Kunsthistorisches Museumu u Beču.

Albrecht Dürer, Poklon Presvetom Trojstvu (Svi sveti / Landauerov oltar), 1511., ulje na drvenoj ploči, Kunsthistorisches Museum, Beč. Reprodukcija: udžbenik, str. 34. Podatci o izvorniku: https://www.khm.at/en/object/615/.

Razgovor

- Kako biste prepoznali Presveto Trojstvo u središtu slike? (Otac drži raspetoga Sina, a iznad je golubica, znak Duha Svetoga.)
- Što vam raspored mnoštva oko Trojstva govori o zajedništvu? (Ljudi i anđeli usmjereni su prema Bogu; mnogi različiti likovi povezani su zajedničkim klanjanjem.)
- S kojim vidom Crkve povezujete prikaz i zašto? (S proslavljenom Crkvom, jer prikazuje blažene u zajedništvu s Bogom.)
- Zašto sliku ne biste shvatili kao doslovan opis izgleda neba? (Umjetnik bojama, likovima i rasporedom izražava vjeru u zajedništvo koje nadilazi naše iskustvo.)

Radni predložak:

Izdvojiti dva vidljiva detalja i uz svaki napisati što govori o proslavljenoj Crkvi. Razlikovati opažanje na slici od njegova značenja.

PROMATRAMO	POVEZUJEMO
_____	_____
_____	_____

Slika usmjerava pogled prema Bogu i zajedništvu spašenih. Kršćanska nada u nebo uključuje mnoštvo ljudi sjedinjenih Božjom ljubavlju, a ne samo poznata imena svetaca.

Aktivnost 9: Što nosi trajnu vrijednost *(individualni rad – vrednovanje izbora, 5 minuta)*

Individualni rad. Učenici će povezati odlomak „Raj – ispunjenje svih naših čežnji“, str. 33, s trima svakodnevnim ciljevima. Uz svaki će navesti postupak dobrote, opraštanja ili ljubavi koji doprinosi miru i radosti. Objasnit će zašto se takva iskustva mogu nazvati predokusom neba, premda još nisu njegova punina.

Moguće rješenje: Uspjeh: učiti pošteno i pomoći drugima umjesto varanja. Pripadanje: uključivati i štititi osobu umjesto pridruživanja izrugivanju. Slobodno vrijeme: odmor i razonoda uz prostor za odnose i obveze. Vjera ne poništava te ciljeve, nego ih usmjerava prema ljubavi i istini. Bulešićeve riječi ne znače jamstvo života bez patnje, nego poziv na vjernost Bogu i nadu u njegovu ljubav. Pavlov navod ističe da punina neba nadilazi naše predodžbe.

LJEPOTA KOJA NADILAZI OČEKIVANJA

Što oko nije vidjelo, uho nije čulo, niti je u ljudsko srce ušlo, to je Bog pripravio onima koji ga ljube.

1 Kor 2,9; udžbenik, str. 33.

DOBRO NA OVOM I DRUGOM SVIJETU

Moja zadnja preporuka jest ova: Budite pravi kršćani. Bogu služite i bit će vam dobro, na tom svijetu i na drugom.

bl. Miroslav Bulešić; udžbenik, str. 32.

Radni predložak:

Prema tekstu na str. 33, dobrota, opraštanje i ljubav daju predokus neba. Uz svaki cilj navesti takav postupak. Objasniti kako pridonosi miru i radosti.

Znači li služiti Bogu da neće biti patnje? Obrazložiti uz navedene misli.

CILJ	ODGOVORAN POSTUPAK
Uspjeh u školi	_____
Pripadanje društvu	_____
Dobro provedeno vrijeme	_____

Aktivnost 10: Zapišimo! *(individualni rad – dopunjavanje zapisa, 3 minute)*

Individualni rad. Učenici će zapisati naslov i dovršiti tri objašnjenja ponuđenim izmiješanim pojmovima. Zatim će prepisati završnu rečenicu o odgovornosti. Provjerit će redoslijed prema shemi.

Moguće rješenje: 1. Raj. 2. Čistilište. 3. Pakao. Nada u vječni život potiče nas na ljubav, obraćenje i molitvu za pokojne.

Radni predložak:

Dopuniti zapis pojmovima: pakao – raj – čistilište.

VJEČNI ŽIVOT

1. Puno i trajno zajedništvo s Bogom:

_____

2. Konačno čišćenje spašenih:

_____

3. Konačno isključenje iz zajedništva s Bogom: _____
Nada u vječni život potiče nas na ljubav, obraćenje i molitvu za pokojne.

Ili:

Učenici će prepisati u bilježnice:

VJEČNI ŽIVOT
Čistilište - privremena udaljenost od Boga - obaveza kršćana je moliti se za duše u čistilištu **Raj** - stanje vječnog zajedništva s Bogom licem u lice - u raju su samo sveci ili blaženici **Pakao** - stanje vječne odijeljenosti od Boga - Bog nikoga ne predodređuje za pakao, čovjek se sam isključuje iz zajedništva s Bogom zbog svojih grijeha **Posljednji sud i uskrsnuće tijela** - Kristov ponovni dolazak - duša će se ponovno sjediniti s tijelom za vječni život

III. ZAVRŠNI DIO – DJELUJ (9 min)

Aktualizacija:

Vjeroučitelj će odabrati dva ili tri pitanja.

Razgovor

- Koji biste današnji postupak promijenili kada se sjetite da ljubav ima trajnu vrijednost? (Primjerice, odgodili bismo izrugivanje i zauzeli se za osobu; ispričali se i nastojali ispraviti štetu.)
- Kako biste spojili molitvu za pokojne s brigom za žive? (Molili bismo za pokojne i ponudili mirnu blizinu onima koji tuguju, bez nametanja razgovora.)
- Kako biste odgovorili onima koji kažu da nada u raj dopušta zanemarivanje nepravde? (Kršćanska nada uključuje odgovornost: ljubav prema Bogu očituje se u zauzimanju za dostojanstvo ljudi sada.)

Sinteza:

Učenici će povezati pojmove zajedništvo, sloboda i ljubav u jednu rečenicu koja odgovara na središnje pitanje. Usporedit će svoj zaključak s početnim stavom i navesti što sada mogu bolje obrazložiti.

Moguće rješenje: Krist nas poziva u vječno zajedništvo: vjernici na zemlji, duše koje se čiste i blaženici u raju povezani su u Crkvi. Na njegovu ljubav odgovaramo slobodno, djelima prema najmanjima i molitvom za pokojne.

Povezati u jednoj rečenici: zajedništvo – sloboda – ljubav.

Kako nada u vječni život mijenja naše postupanje prema drugima danas?

Zaključak vjeroučitelja: Krist nam smrću i uskrsnućem otvara nebo i povezuje nas u zajedništvo Crkve. Raj je punina života s Bogom; čistilište je konačno čišćenje spašenih, a pakao konačna odijeljenost od njega. Božji poziv traži slobodan odgovor koji ne možemo zamijeniti riječima bez djela. Nada u vječni život zato potiče obraćenje, molitvu za pokojne i brigu za najmanje.

Formativna provjera:

Učenici će samostalno riješiti tri kratka zadatka. Nakon zajedničke provjere dopunit će ili ispraviti odgovor. Vjeroučitelj će provjeriti povezuju li tri vida Crkve, razlikuju li čišćenje od konačne odijeljenosti te primjenjuju li Isusov poziv na ljubav.

Rješenje: 1. Putujuća – vjernici na zemlji; trpeća – duše u čistilištu; proslavljena – blaženici u raju. 2. A. 3. Primjer: diskretno ponuditi pomoć gladnim vršnjacima ili posjetiti bolesne uz dogovor; Krist se poistovjećuje s najmanjima i poziva nas na djelatnu ljubav.

1. Povezati putujuću, trpeću i proslavljenu Crkvu s blaženicima u raju, vjernicima na zemlji i dušama u čistilištu.

2. Tko je siguran za svoje spasenje, ali još treba konačno čišćenje: **A** duše u čistilištu; **B** oni koji konačno odbijaju Boga?

3. Navesti jedno djelo prema najmanjima iz Mt 25,41–46 i objasniti njegovu vezu s odnosom prema Kristu.

Samovrednovanje:

Učenici će procijeniti svoj odgovor na završnu provjeru pomoću ponuđenih triju opisa. Uz područje u kojem trebaju podršku zapisat će pitanje za sljedeći susret. Samoprocjena neće biti brojčana ocjena.

Odabrati opis svojega razumijevanja:

A Razlikujemo pojmove i povezujemo ih sa životom.

B Razlikujemo pojmove, ali trebamo pomoć s primjenom.

C Trebamo dodatno objašnjenje pojmova.

Zapisati što još treba razjasniti.

Domaća zadaća:

Učenici će riješiti ili dovršiti zadatke u RB, str. 32–33.

Ili:

Učenici će napisati tri rečenice: što kršćani vjeruju o raju, zašto mole za pokojne i kako nada u vječni život utječe na jedan njihov svakodnevni izbor. U trećoj će rečenici navesti konkretan primjer dobra djela.

Završna molitva:

Bože, povjeravamo ti sve pokojne i sve koji za njima tuguju. Očisti naše srce od ravnodušnosti. Pomozi nam danas izabrati ljubav i sačuvaj u nama nadu u vječni život s tobom. Amen.

ili:

Anđele, čuvaru mili…

PREPORUČENI ODABIR ZA 45 MINUTA

Dio sata / odabrana aktivnost	Vrijeme
Uvodna molitva, povezivanje, motivacija, početni stav i najava	8 minuta
Aktivnost 1: Obrada glavnog teksta – jedan način, sa shemom; bez videa	10 minuta
Aktivnost 2: Bogataš i Lazar	6 minuta
Aktivnost 3: Razlikovanje pojmova	5 minuta
Aktivnost 5: Teološko sidro	4 minute
Aktivnost 10: Zapišimo!	3 minute
Aktualizacija i sinteza sa zaključkom	3 minute
Formativna provjera	3 minute
Samovrednovanje, domaća zadaća i završna molitva	3 minute

Ukupno: 45 minuta.

PRILOZI ZA BRZU UPORABU

Prilog 1: Kratka kontrolna lista za vjeroučitelja

☐ Razlikuju se putujuća, trpeća i proslavljena Crkva.

☐ Raj se tumači kao punina zajedništva s Kristom, a dobrota i ljubav kao predokus.

☐ Čistilište je konačno čišćenje spašenih; raj se ne ograničava na kanonizirane osobe.

☐ Slike pakla tumače se kao govor o konačnoj odijeljenosti od Boga.

☐ Molitva i misa za pokojne povezuju se sa zajedništvom Crkve.

☐ Mt 25,41–46 povezuje se s konkretnim djelima prema najmanjima.

IV. IZBORNE I DODATNE AKTIVNOSTI

Vjeroučitelj će prema potrebama razreda odabrati neku od sljedećih aktivnosti kao zamjenu za ranije ponuđenu aktivnost. Nije predviđeno provesti sve aktivnosti u jednom satu.

Aktivnost 1: Radna bilježnica

Učenici će uz pomoć vjeroučitelja rješavati RB, str. 32–33 (mogu biti i odabrani zadatci po želji).

Aktivnost 2: Digitalni zadatci

a) Učenici će pojedinačno, tj. svaki za sebe pročitati tekst s linka: „Život vječni“:

klikni ovdje – poveznica

Kod:

Razgovor

- Zbog čega je Bog stvorio čovjeka?
- Koja je uloga Duha Svetoga u životu čovjeka?
- Koliko stanja duše je moguće poslije smrti?
- Koja su vječna stanja, a koje nije i što to znači?
- Tko ide u Raj i što je to?
- Što je pakao i tko ondje ide?
- Što je čistilište i tko ondje ide?
- Što Bog želi od nas po pitanju vječnog života?
- Znamo li mi tko se spašava od ljudi koji umiru? Što je sa svecima? Zašto su oni spašeni? Kako mi to znamo? (Isusove riječi: Što svežete na zemlji, bit će svezano na Neb...)

b) Učenici će pogledati video-zapis sa zadatkom pod ikonom smješka, digitalni udžbenik, str. 32.

klikni ovdje – poveznica

Kod:

Razgovor i rezultati.

c) Učenici će riješiti zadatak pod ikonom smješka, digitalni udžbenik, str. 33.

klikni ovdje – poveznica

Kod:

Predstavljanje rezultata.

Aktivnost 3: Pitanje i objašnjenje *(rad u paru – sastavljanje razgovora, 6 minuta)*

Rad u paru. Učenici će pripremiti kratak razgovor za vršnjake koji miješaju čistilište i pakao. Jedni će postaviti dva pitanja, a drugi na njih odgovoriti jednostavno i teološki točno. Potom će zamijeniti uloge i provjeriti jasnoću objašnjenja.

Moguće rješenje: Pitanja mogu glasiti: „Jesu li oni u čistilištu spašeni?“ – Da, potrebno im je konačno čišćenje. „Je li to trajno stanje poput pakla?“ – Ne; vodi u puninu zajedništva s Bogom. Nije potrebno zamišljati trajanje ili zemljopisni položaj.

Sastaviti razgovor s dva pitanja i dva odgovora o čistilištu i paklu. Objasniti zašto čistilište nije pakao i kamo vodi konačno čišćenje.

Aktivnost 4: Sjećanje koje potiče dobro *(rad u skupinama – plan zajedničkog djela, 6 minuta)*

Rad u skupinama. Učenici će osmisliti jednu jednostavnu razrednu aktivnost koja povezuje sjećanje na pokojne s brigom za žive. Odredit će svrhu, odgovornu odraslu osobu i pravilo dobrovoljnosti. Neće planirati prikupljanje osobnih priča ili fotografija bez pristanka.

Moguće rješenje: Primjer: razred će uz dogovor s razrednikom pripremiti opće poruke podrške za usamljene osobe i kratku dobrovoljnu molitvu za sve pokojne. Aktivnost neće uvjetovati novcem, otkrivanjem gubitka ili javnim nastupom. Dobra djela izražavaju ljubav, a ne kupuju spasenje.

Radni predložak:

Predložiti razredno djelo koje povezuje sjećanje na pokojne i brigu za žive. Odrediti što učiniti, s kim dogovoriti provedbu i kako poštovati dobrovoljnost.

DOGOVOR	NAŠ PRIJEDLOG
Djelo i svrha	_____
Odgovorna odrasla osoba	_____
Dobrovoljnost	_____

Aktivnost 5: Obrazložite tvrdnju *(individualni rad – kratki osvrt, 6 minuta)*

Individualni rad. Učenici će sastaviti osvrt od četiri rečenice na tvrdnju o vječnome životu „Nada u vječni život daje težinu današnjim izborima“. Uključit će jedan pojam sa sata, primjer iz prispodobe i konkretan postupak. U paru će provjeriti odgovara li zaključak iznesenim razlozima.

Moguće rješenje: „Nada u vječni život ne odvaja nas od drugih ljudi. Raj je puno zajedništvo s Bogom koji nas uči ljubiti. Bogataševa ravnodušnost prema Lazaru upozorava nas da primjećujemo potrebe bližnjih. Zato ćemo ponuditi pomoć vršnjacima koji su isključeni.“ Prihvatljivi su sadržajno točni drugačiji osvrti.

U četiri rečenice obrazložiti: „Nada u vječni život daje težinu današnjim izborima.“

Uključiti pojam sa sata, primjer iz prispodobe i jedan konkretan postupak.